

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

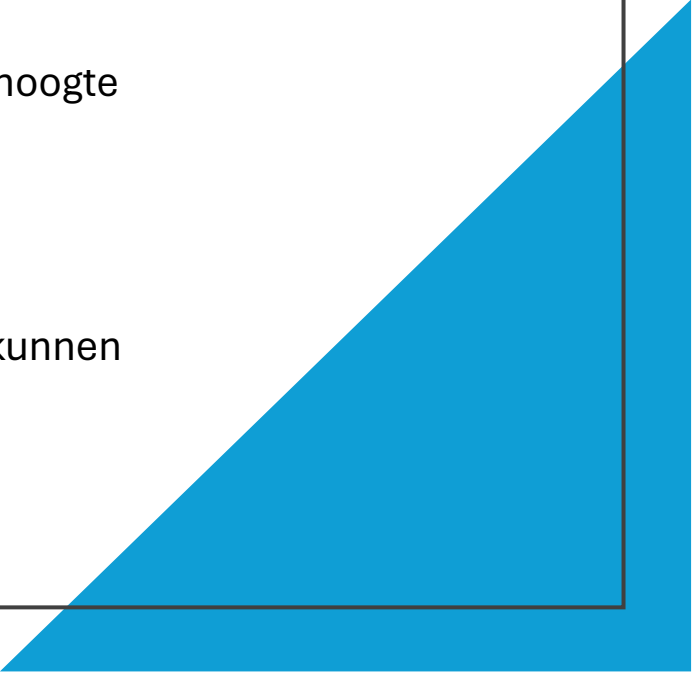
Grip en sturing op grote projecten in Vijfheerenlanden

De rekenkamer Vijfheerenlanden

Lies van Aelst, Rob Paulussen, Collin Hoogeveen

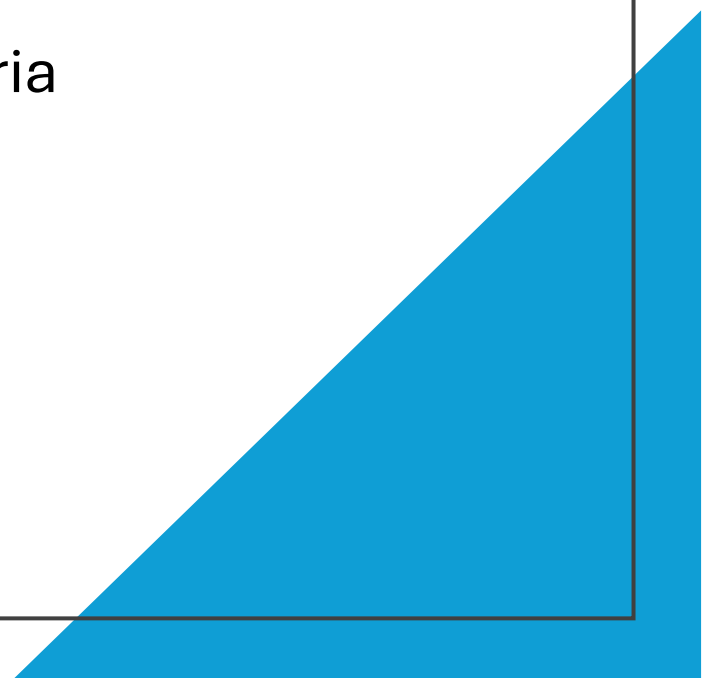
Aanleiding

Aandachtspunten voor de gemeente Vijfheerenlanden zijn:

- Zorg dat je steeds als gemeente regie mogelijk maakt door de raad goed geïnformeerd in positie te houden
  - Zorg ook als raad dat je afspraken maakt over periodieke updates zodat je op de hoogte gehouden wordt door het college
  - Gebruik hiertoe alle beschikbare raadsinstrumenten
  - Evalueer trajecten/projecten om van te leren
  - Houdt een jaarlijkse lijst van grote risicovolle projecten bij om deze periodiek te kunnen agenderen.
-

Wanneer is een project/dossier risicovol of politiek gevoelig?

- Welke lessen zijn uit rekenkamerrapporten te leren?
- De rekenkamer doet een handreiking: mogelijke criteria

Lessen uit Utrecht: Regeling risicovolle projecten (RRP)

- Structureert de kaderstelling en de informatievoorziening over de meest risicovolle projecten
- Aan de hand van de regeling krijgt de dialoog over sturing, beheersing en bijsturing van deze projecten vorm
- Versterk kaderstellende en controlerende rol raad
- Focus niet alleen ligt op de financiële risico's maar eveneens op de bestuurlijke complexiteit, invloed op de stad, de sturing van het project en risico's die gepaard gaan met innovaties
- Maak duidelijk wie welke verantwoordelijkheid heeft als er meer overheden betrokken zijn

Lessen uit Sint Michelsgestel

- *Toepassing van beleidskaders:*

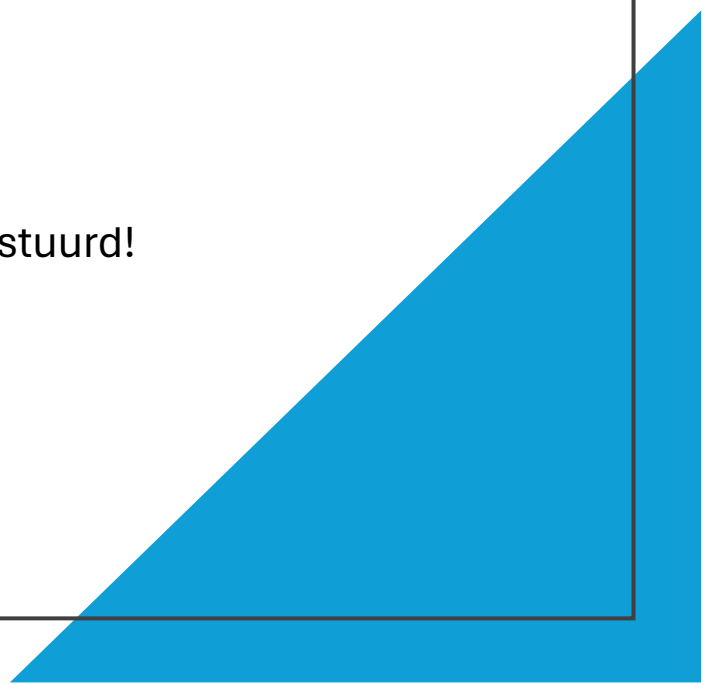
Informeer de raad over hoe je allerlei beleidskaders hebt toegepast in grote bouwprojecten

Facilitaire projecten (bouwen op initiatief van derden):

- Blijf communiceren met inwoners over de voortgang: niet alleen incidentgestuurd!

Voedt het collectief geheugen:

- Periodieke updates met contextinformatie (historie; beslissingen)
met periodieke updates

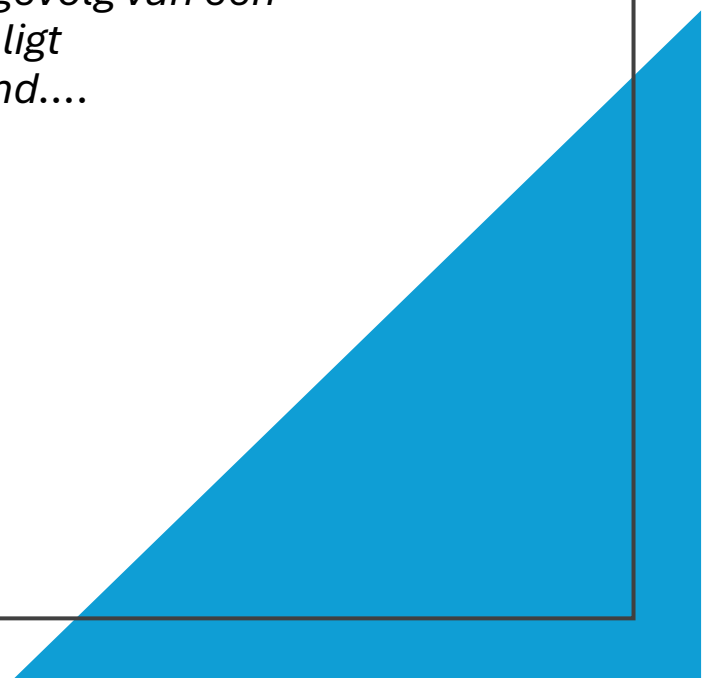
Rekenkamerrapport Krimpenerwaard

Hoofdvraag

Op welke wijze kan de raad zijn kaderstellende en controlerende rol bij toekomstige risicovolle projecten versterken?

(Onder andere) Zijn de risico's het gevolg van een (impliciete) keuze / afweging? Dan ligt raadsbemoeyenis sterk voor de hand....

Help! Een voorbeeld!

Een voorbeeld...

- Voorbeeld (fictief). Vervangen brug op een voor veel inwoners en ondernemers belangrijk en druk verkeersknooppunt

‘Slik of stik’:

College realiseert een brede brug met overcapaciteit om in te spelen op een mogelijke toename van het verkeer in de toekomst. Hiermee gaat een investering gepaard van xxxx euro.

Voorleggen twee keuzes voor de nieuwe brug.

1. Een eenvoudige brug met beperkte capaciteit tegen een beperkt budget, snelle realisatie, met als risico dat deze binnen 10 jaar te klein blijkt; of
2. Een bredere, duurdere brug, met enige overcapaciteit met overschrijdingsrisico's op het vlak van doorlooptijd en budget, risico dat deze na 10 jaar te groot is gebleken.

Enkele aanbevelingen Krimpenerwaard

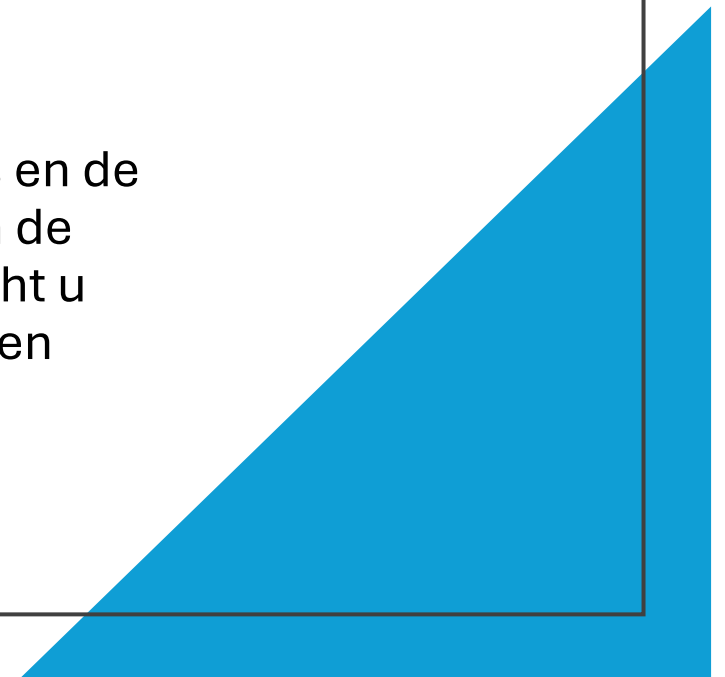
- Duidelijker kaderstelling

‘Het college en de ambtelijke organisatie zouden voorafgaand aan de start van projecten op de behoefte toegesneden informatie kunnen verschaffen aan de raad, waardoor deze in stelling wordt gebracht voor een inhoudelijk kaderstellend debat.’

- Tijdens uitvoering minder technische details in commissie en raad

‘Met duidelijke kaders vooraf, de organisatie tijdens de uitvoering minder zwaar belasten met het beantwoorden van technisch-gedetailleerde vragen’

- Stel criteria op wanneer een project tot de categorie 'risicovol' kan worden gerekend.
- Bepaal het ambitieniveau. Bij projecten met weinig risico's volstaat alleen controle via de P&C cyclus. Bij projecten met een hoog ambitieniveau is het wenselijk dat de raad ook inhoudelijk en procesmatige kaders stelt. (werken met een nota van uitgangspunten?)
- Controleer als raad ook periodiek aan de hand van deze kaders en de daarbij afgesproken informatievoorziening of het project zich in de juiste richting ontwikkelt en stel indien nodig de kaders bij. (Richt u zich niet alleen op financiële risico's maar ook op inhoudelijke en procesmatige risico's)

Is een regeling genoeg? Nee

- Gedrag versus regels
- Definieer iedereen's rollen (raad, griffie, college, ambtelijk)
- → een les uit Utrecht: Laat de griffie standaard zorgen voor verslagen van raadsinformatiebijeenkomsten, opdat de verstrekte informatie en de bespreking voor raadsleden herleidbaar zijn.
- Kijk welke projecten, met de definities van de regeling, de afgelopen x jaar in de regeling gevallen zouden zijn en of dat ook de projecten zijn die de raad als risicovol ziet
- Heb oog voor samenhangende projecten die samen mogelijk een grote impact of groot risico in zich hebben
- Presenteer (financiële) totaalplaatjes van projecten met deelprojecten om verwachtingen helder te maken
- Zorg voor een totaalplanning en overzicht als er deelprojecten zijn
- Indien een project wordt aangemerkt als een groot project, leg dan de oorspronkelijke doelstelling duidelijk vast en toets daar tussentijds op.
- Zorg voor regie op politiek en maatschappelijke gevoelige opgaven
- Zorg voor regie bij tussentijdse wijzigingen en relateer wijzigingen aan de gestelde doelstellingen

Handreiking: mogelijke criteria

Definieer risico's niet uitsluitend financieel of juridisch

Raadsbemoeyenis met een project ligt meer voor de hand als:

- Er met het project **aanzienlijke investeringen** zijn gemoeid
- Er is sprake van **beleidsruimte** voor de gemeente: er kunnen door u keuzes worden gemaakt
- De financiële, maatschappelijke en/of juridische **effecten zijn (in de toekomst) onzeker.**
- Aanleiding maatschappelijk of politiek debat: er bestaan **verschillende belangen** van groepen inwoners, ondernemers of maatschappelijke organisaties binnen het project?